

Θεωρία Οικονομικής Πολιτικής

Διάλεξη 9: Η Δημοσιονομική Πολιτική III

Τμήμα Οικονομικών Επιστημών

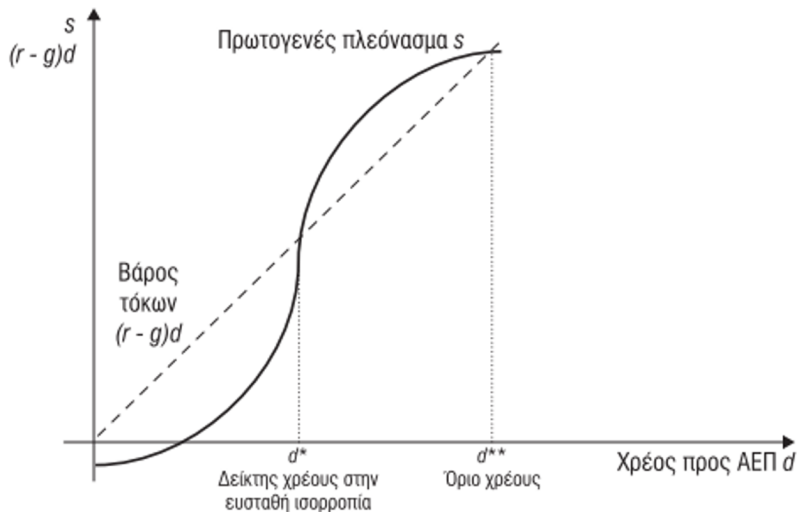
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Διδάσκων: Γιώργος Μαυρόπουλος

Νοέμβριος 1, 2024

Δημοσιονομικός χώρος

- Δημοσιονομικός χώρος = $d^{**} - d$.



Βιωσιμότητα και αποτελεσματικότητα της δημοσιονομικής πολιτικής

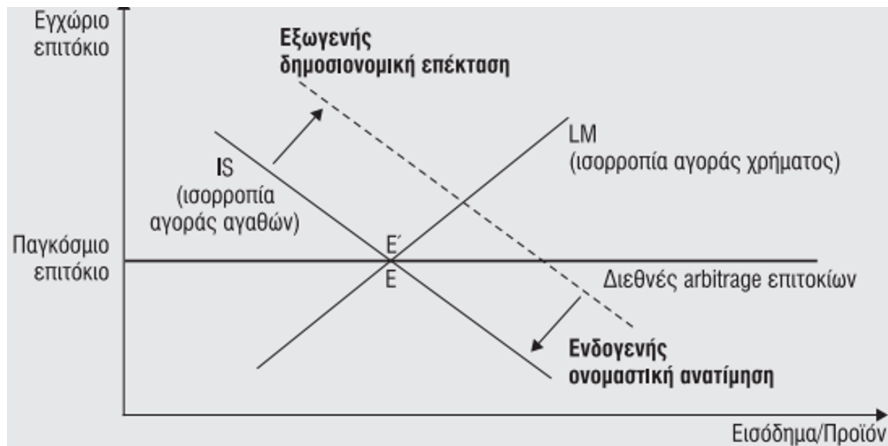
- **Επιπτώσεις δημοσιονομικής πολιτικής:** αντίθετα αποτελέσματα ανάλογα με το επίπεδο δημόσιου χρέους.
- Η **βιωσιμότητα** επηρεάζει τον πολλαπλασιαστή.
- Η **πιθανότητα αναδιάρθρωσης** αυξάνει το ασφάλιστρο κινδύνου.
- Όταν η **Κεντρική Τράπεζα περιορίζεται από το μηδενικό κατώτατο όριο**, ο δημοσιονομικός πολλαπλασιαστής μειώνεται για υπερχρεωμένες χώρες.

Ανοιχτή οικονομία (Mundell-Fleming)

- Το μακροοικονομικό υπόδειγμα (Mundell-Fleming).
- **Εισαγωγή των συναλλαγματικών ισοτιμιών** ως ένα βασικό προσδιοριστικό παράγοντα του Κεϋνσιανού πολλαπλασιαστή.

Το μακροοικονομικό υπόδειγμα (Mundell-Fleming)

- Κυμαινόμενες ισοτιμίες και πλήρης κινητικότητα κεφαλαίου.

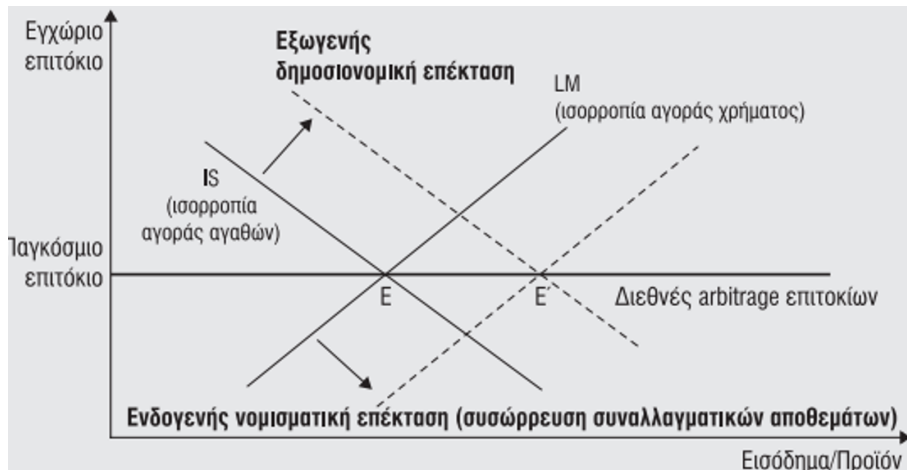


Το μακροοικονομικό υπόδειγμα (Mundell-Fleming)

- **Κυμαινόμενες ισοτιμίες και πλήρης κινητικότητα κεφαλαίου.**
Κανάλι: Δημόσιες δαπάνες $\uparrow \Rightarrow$ IS μετακινείται δεξιά και $r \uparrow$
(προσέλκυση κεφαλαίων που ανατιμούν τον εγχώριο νόμισμα και μειώνουν την ανταγωνιστικότητα - πιο ακριβά προϊόντα για το εξωτερικό) \Rightarrow εξαγωγές $\downarrow \Rightarrow$ ζήτηση $\downarrow \Rightarrow$ εγχώριο νόμισμα $\downarrow \Rightarrow$ IS μετακινείται αριστερά (επιστρέφει στην αρχική της θέση)
- **Κυμαινόμενες ισοτιμίες και μηδενική κινητικότητα κεφαλαίου.**
Κανάλι: Δημόσιες δαπάνες $\uparrow \Rightarrow$ IS μετακινείται δεξιά και $r \uparrow$
(αύξηση εισαγωγών και ζήτησης συναλλάγματος - εγχώριο νόμισμα υποτιμάται \Rightarrow εξαγωγές $\uparrow \Rightarrow$ ζήτηση \uparrow)

Το μακροοικονομικό υπόδειγμα (Mundell-Fleming)

- Σταθερές ισοτιμίες και πλήρης κινητικότητα κεφαλαίου.



Το μακροοικονομικό υπόδειγμα (Mundell-Fleming)

- **Σταθερές ισοτιμίες και πλήρης κινητικότητα κεφαλαίου.**
Κανάλι: Δημόσιες δαπάνες $\uparrow \Rightarrow$ IS μετακινείται δεξιά και $r \uparrow$ (προσέλκυση κεφαλαίων που ανατιμούν τον εγχώριο νόμισμα, η ΚΤ παρεμβαίνει αγοράζοντας συνάλλαγμα και αυξάνοντας την προσφορά του εγχώριου νομίσματος· το εγχώριο νόμισμα υποτιμάται) \Rightarrow προσφορά χρήματος $\uparrow \Rightarrow$ LM μετακινείται δεξιά \Rightarrow ζήτηση \uparrow
- **Σταθερές ισοτιμίες και μηδενική κινητικότητα κεφαλαίου.**
Κανάλι: Δημόσιες δαπάνες $\uparrow \Rightarrow$ IS μετακινείται δεξιά και $r \uparrow$ (αύξηση εισαγωγών και ζήτησης συναλλάγματος - εγχώριο νόμισμα υποτιμάται (εξαγωγές \uparrow) η ΚΤ παρεμβαίνει αγοράζοντας εγχώριο νόμισμα και αυξάνοντας την ζήτησή του· το εγχώριο νόμισμα ανατιμάται (εξαγωγές \downarrow)) \Rightarrow η συνολική μεταβολή στη ζήτηση είναι μηδενική

Το μακροοικονομικό υπόδειγμα (Mundell-Fleming)

- Βραχυχρόνια αποτελεσματικότητα σε μικρή οικονομία.

	Υψηλή κινητικότητα κεφαλαίου	Χαμηλή κινητικότητα κεφαλαίου
Κυμαινόμενες ισοτιμίες	Αναποτελεσματική	Πολύ αποτελεσματική
Σταθερές ισοτιμίες	Πολύ αποτελεσματική	Αναποτελεσματική

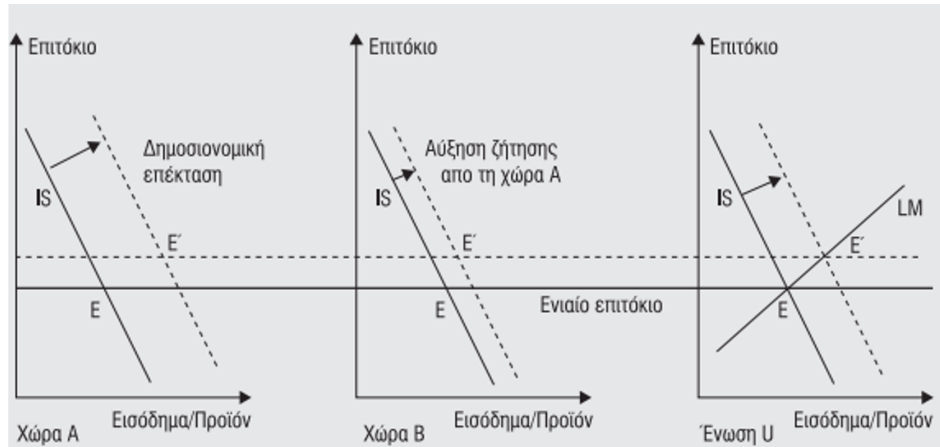
Το μακροοικονομικό υπόδειγμα (Mundell-Fleming)

- Εμφανίζει δύο βασικά μειονεκτήματα:
 - 1 Δεν συμπεριλαμβάνει τις προσδοκίες.
 - 2 Δεν συμπεριλαμβάνει τη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους.

Εξωτερικές επιδράσεις της δημοσιονομικής πολιτικής

- Εξωτερικότητες υπό καθεστώς σταθερών ισοτιμιών (ή νομισματική ένωση).
- Δημοσιονομική επέκταση σε **χώρα Α μεγάλου μεγέθους**:
 - 1 Αύξηση ζήτησης στην Α.
 - 2 Αύξηση επιτοκίου στην Ένωση.
 - 3 Ανατίμηση νομίσματος στην Ένωση.

Εξωτερικές επιδράσεις της δημοσιονομικής πολιτικής



Δημοσιονομικοί κανόνες

- Στα τέλη της δεκαετίας του 1980, πολύ λίγες χώρες ήταν εξοπλισμένες με δημοσιονομικούς κανόνες.
- Οι δημοσιονομικοί κανόνες είναι νομικές διατάξεις που επιβάλλουν περιορισμούς στη δημοσιονομική πολιτική των διαφόρων χωρών, μέσω αριθμητικών ορίων για τα δημοσιονομικά μεγέθη.
- Οι κανόνες γενικά αποσκοπούν στη **διόρθωση ενδεχόμενων στρεβλωτικών κινήτρων που προέρχονται από την πολιτική διαδικασία**, και έχουν ως αποτέλεσμα την αποφυγή υπερβολικών δαπανών και την απομάκρυνση από τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση.
- Τέσσερις βασικοί λόγοι μπορούν να τους δικαιολογήσουν.

Δημοσιονομικοί κανόνες

- 1 Πολιτικός κύκλος.
- 2 Συνέπειες του εκλογικού ανταγωνισμού.
- 3 Σε μια νομισματική ένωση το κόστος των δημοσιονομικών ελλειμμάτων διαχέεται στις χώρες εταίρους.
- 4 Η συσσώρευση δημόσιου χρέους επηρεάζει την κατανομή εισοδήματος μεταξύ των γενεών.

Δημοσιονομικοί κανόνες

- Διόρθωση υπερβολικής πειθαρχίας.
- Στην πράξη, οι δημοσιονομικοί κανόνες μπορούν να λάβουν **διάφορες μορφές**: ανώτατα όρια για το δημόσιο χρέος, κανόνες σχετικά με τους στόχους των δαπανών, κανόνες επίτευξης δημοσιονομικών πλεονασμάτων.
- Η αρχή του εξισορροπημένου προϋπολογισμού μερικές φορές εκφράζεται ως δέσμευση για την **χρηματοδότηση τρεχουσών δαπανών μόνο από τρέχουσες εισπράξεις**: αυτός είναι ο λεγόμενος **χρυσός κανόνας των δημόσιων οικονομικών**.

Δημοσιονομικοί θεσμοί

- Προσπάθεια εύρεσης ενός ιδανικού δημοσιονομικού κανόνα.
- Πρόταση για δημιουργία επιτροπής δημοσιονομικής πολιτικής (Wyplosz, 2005) - καθορισμός στόχων.
- Δημοσιονομικά συμβούλια.
- Περιορισμός χρήσης δημοσιονομικής πολιτικής για πολιτικούς σκοπούς.
- Η εμπειρική έρευνα δείχνει ότι είναι χρήσιμα (αλλά παραβλέπει πιθανή ενδογένεια).

Δημοσιονομικοί θεσμοί

Διοικητική Οργάνωση : Άλλες Υπηρεσίες

Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή

Συντονιστής: Ιωάννης Τσουκαλάς

Τηλ.: 210-3855485

e-mail: pbo@parliament.gr

<http://www.pbo.gr>

- Το Γραφείο έχει συμβουλευτικό ρόλο και παρέχει επιστημονική υποστήριξη στον Πρόεδρο της Βουλής, στον Πρόεδρο της Ειδικής Διαρκούς Επιτροπής του Απολογισμού και του Γενικού Ισολογισμού του Κράτους και ελέγχου της εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Κράτους και στον Πρόεδρο της Διαρκούς Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων της Βουλής, ως προς:
 1. Την παρακολούθηση της εκτέλεσης του Κρατικού Προϋπολογισμού και της ανάρτησης στο δικτυακό τόπο της Βουλής των Ελλήνων των τακτικών τριμηνιαίων και ετήσιων εκθέσεων που υποβάλλονται στις ανωτέρω Επιτροπές της Βουλής.
 2. Την παρακολούθηση της εφαρμογής των δημοσιονομικών πολιτικών και μεταρρυθμίσεων που ψηφίζονται από τη Βουλή των Ελλήνων και την υποβολή εκθέσεων προς τις ανωτέρω Επιτροπές, για τυχόν αποκλίσεις.
 3. Τη συγκέντρωση πληροφοριών σχετικών με τον Προϋπολογισμό του Κράτους, την ανάλυση και αξιολόγηση των στοιχείων του, των προβλέψεων για τα δημόσια έσοδα και δαπάνες και τη διατηρησιμότητα των μακροχρόνιων δημοσιονομικών μεγεθών.

Σύνοψη

- Υπόδειγμα (Mundell-Fleming) ανοιχτής οικονομίας.
- Εξωτερικότητες στην ανοιχτή οικονομία.
- Δημοσιονομικοί κανόνες και θεσμοί.